

**Kto faktycznie
wychowuje piłkarzy,
a kto na nich zarabia?**

Raport Stowarzyszenia PASS

#RazemDlaPiłki

Czy reformy PZPN działają – kto faktycznie wychowuje piłkarzy, a kto na nich zarabia?

Polski Związek Piłki Nożnej od lat wprowadza nowe projekty – począwszy od Narodowego Modelu Gry, poprzez Akademię Młodych Orłów i Mobilną Akademię Młodych Orłów, na projekcie Certyfikacji Szkółek Piłkarskich i licznych reformach kończąc. Projekty te pochłaniają ogromne fundusze, pozostaje jednak pytanie, czy w jakikolwiek sposób wpływają one na poprawę szkolenia, a przede wszystkim wychowywanie większej liczby utalentowanych zawodników?

Stowarzyszenie Szkółek i Akademii Piłkarskich PASS* postanowiło zweryfikować efekty jednego ze sztandarowych projektów PZPN – Pro Junior System (PJS). Jest to program, który pozwala PZPN doceniać finansowo kluby, które stawiają na młodych zawodników. Na potrzeby niniejszego raportu, dokonaliśmy analizy Ekstraklasy, 1 ligi oraz 2 ligi, pod kątem zawodników objętych programem PJS. Analizą zostały objęte rozgrywki w sezonie 2018/2019, uwzględnione w niej zostały wymienione 3 poziomy ligowe, 52 zespoły, 375 zawodników. W ramach analizy bazowaliśmy na informacji znajdujących się na portalach www.Łączynaspilka.pl, www.90minut.pl, www.transfermarkt.de, a także materiałach prasowych oraz oficjalnych stronach klubów i lig. W raporcie uwzględnione zostały również przepisy dotyczące ekwiwalentów transferowych, które mają ogromny wpływ na funkcjonowanie szkolenia.

**Stowarzyszenie PASS jest niezależną organizacją, integrującą szkółki i akademie piłkarskie z całej Polski. Stowarzyszenie wspiera swoich członków w rozwoju organizacyjnym, profesjonalizacji szkolenia i zarządzania. Obecnie Stowarzyszenie PASS skupia blisko 30 klubów, szkółek i akademii piłkarskich, a w jego strukturach znajduje się około 20 000 zawodników.*

Jakie są najważniejsze wnioski z naszej analizy?

Najwięksi nie szkolą

Największe akademie w Polsce, związane z klubami Ekstraklasy czy 1 ligi, nie szkolą najmłodszych. Średni wiek, w jakim zawodnicy objęci Pro Junior System dołączyli do klubów Ekstraklasy to 15 lat i 4 miesiące – to już praktycznie ukształtowani piłkarze! W 1 i 2 lidze ta średnia jest jeszcze wyższa. Przykładów można mnożyć – Jan Bednarek, czyli najdroższy piłkarz w historii Ekstraklasy, który zgodnie z przepisami PZPN jest wychowankiem Lecha Poznań, dołączył do klubu w wieku 16 lat! Podobnie było chociażby z Sebastianem Walukiewiczem z Pogoni Szczecin czy Szymonem Żurkowskim z Górnika Zabrze, którzy do klubów Ekstraklasowych dołączyli w wieku odpowiednio 17 i 18 lat!

Nikt nie dba o mniejsze kluby

Małe, lokalne kluby, które wykonują ogromną pracę szkoleniową, zwłaszcza w wieku 8-12 lat, bardzo często zostają z niczym. Nowe przepisy dotyczące ekwiwalentów transferowych sprawiają, że tym mniejszym klubom nie należy się ani złotówka. Z jednej strony może to odbierać motywację do pracy z najmłodszymi, z drugiej zaś „dużym” daje jeszcze większe możliwości przyciągania zawodników i wzmacnia ich dominującą pozycję. Zresztą, w starszych kategoriach wiekowych przepisy o ekwiwalencie często pozostają fikcją, bo kluby nie są skore do płacenia nawet niewielkich kwot. Nawet tak prozaiczna rzecz, jak informowanie o pierwszych trenerach czy klubach, z których wywodzą się zawodnicy nie funkcjonuje, a mógłby to być ciekawy sposób na budowanie pozytywnych relacji w środowisku.

“Polak potrafi”, czyli patologie w Pro Junior System

Innym efektem PJS są liczne skandaliczne zachowania ze strony klubów, które walczą o finansowanie. Mnóstwo patologicznych sytuacji na boiskach w całym kraju, włącznie z

wystawieniem młodzieżowca-bramkarza w ataku, byleby tylko zdobyć punkty do klasyfikacji! Warto też wspomnieć o generowaniu sztucznego ruchu na rynku transferowym, blokowaniu transferów, zawyżaniu cen młodzieżowców ze względu na ich status czy kwotach, które są przeznaczane na prowizje dla agentów i pośredników transakcyjnych. W ciągu ostatnich 2 lat klub zmieniło blisko 50% zawodników, objętych Pro Junior System w Ekstraklasie, 1 i 2 lidze! Tylko w okresie od kwietnia 2018 do marca 2019 kluby z trzech najwyższych poziomów rozgrywek wypłaciły łącznie ponad 34 miliony złotych prowizji – istotna część tej kwoty musiała być związana z transferami młodzieżowców.

PZPN, topowe kluby i cała reszta

Jak możemy podsumować Pro Junior System? Na pewno jest to projekt bardzo ciekawy i dla wielu klubów bez wątpienia opłacalny finansowo. Z drugiej strony jednak, sama koncepcja PJS, a także inne projekty i reformy PZPN sprawiają wrażenie kierowanych do bardzo wąskiej „elity” - klubów Ekstraklasy, 1 czy 2 ligi. Cała reszta – mniejsze kluby, szkółki i akademie, są pozostawione same sobie, bez żadnego wsparcia. Na pewno nie sprzyja to budowaniu jak największej podstawy w piramidzie szkoleniowej ani promocji piłki nożnej. Z czego to wynika? Lobbying silniejszych, statut i zasady wyboru władz PZPN (aż 50 głosów należy do Ekstraklasy i I ligi) chęć kontrolowania projektów i nadzór ze strony PZPN, brak konsultacji i komunikacji ze środowiskiem? Trudno powiedzieć, ale na pewno wymaga to poprawy.

Mimo wszystko skala i dynamika rozwoju szkółek i akademii sprawia, że coraz trudniej będzie Związkowi dyskryminować tak istotną część środowiska piłkarskiego. W końcu zdecydowana większość z nich to członkowie struktur związkowych, a jak zapisano w statucie, jednym z celów PZPN jest „ochrona interesów członków związku”.

„Raport pokazuje, że największe akademie w pierwszej kolejności skupiają się na ściąganiu najciekawszych zawodników, a niekoniecznie na faktycznym szkoleniu. Jednak głosy dochodzące ze środowiska sugerują, że ten skauting nie zawsze jest profesjonalny i etyczny. Walka o 9-latków, unikanie ekwiwalentów, różne kombinacje przy transferach – to wszystko sprawia, że atmosfera i relacje pomiędzy klubami są bardzo napięte. To może być jedno z największych wyzwań na najbliższe lata – jak rozwijać szkolenie, budować sukces sportowy i rywalizować, z zachowaniem zasad etyki i poszanowaniem praw.” – komentuje raport Dominik Kajzerski, koordynator Stowarzyszenia PASS.

Chcesz wyrazić swoją opinię odnośnie Pro Junior System albo innych projektów i działań PZPN? Napisz do nas na info@razemdlapilki.com

Jak działa Pro Junior System?

Pro Junior System to program, który Polski Związek Piłki Nożnej stworzył przy współpracy z firmą Deloitte. Jego celem jest promowanie i wspieranie jakości szkolenia w klubach Ekstraklasy, I ligi, II ligi i III ligi poprzez premiowanie występów młodzieżowców, a w szczególności wychowanków, w rozgrywkach seniorów. Program polega na przyznawaniu punktów klubom za rozegrane minuty zawodników kwalifikujących się do programu w oficjalnych meczach rozgrywek mistrzowskich oraz rozgrywek reprezentacyjnych. Na zakończenie ligowych rozgrywek mistrzowskich danego sezonu oraz turniejów reprezentacyjnych, kluby z największą liczbą punktów zostaną nagrodzone finansowo.

Jaka jest metodologia Pro Junior System PZPN, czyli w jaki sposób drużyny mogą zdobywać punkty?

- Każda rozegrana minuta przez młodzieżowca = 1 pkt, przez wychowanka młodzieżowca = 2 pkt.

- Dodatkowe punkty młodzieżowcy i wychowankowie-młodzieżowcy mogą uzyskać za grę w reprezentacji Polski (odpowiednio 3 i 4 pkt).
- Zawodnik musi rozegrać co najmniej 270 minut oraz 5 meczów w rozgrywkach ligowych, aby spędzony przez niego czas na boisku został uwzględniony w punktacji końcowej – te dwa warunki muszą zostać spełnione łącznie.
- Kluby zdegradowane nie są uwzględniane w podziale nagród finansowych przyznawanych w ramach programu.
- Do klasyfikacji nie są wliczane mecze barażowe.
- Minuty rozgrywane przez Młodzieżowców i Wychowanków w ramach rozgrywek reprezentacyjnych, które odbyły się w przerwie letniej pomiędzy sezonami ligowymi, są wliczane do punktacji końcowej następnego sezonu.

Wychowanek czy młodzieżowiec – kto jest kim?

Mówiąc o kwestii wychowywania młodych zawodników należy odnieść się do odpowiednich przepisów, które regulują kwestie statusu wychowanka i młodzieżowca. Przy analizie prawnej pojawia się pewna rozbieżność – podstawą dla wszystkich europejskich federacji jest przepis UEFA, według którego wychowankowie to *„piłkarze, którzy przebywali w klubie co najmniej trzy lata pomiędzy skończonym 15. rokiem życia (lub na początku sezonu, w którym skończy 15 lat), a 21. rokiem życia (lub na końcu sezonu, w którym skończy 21 lat)”*.

Z kolei w przepisach dotyczących Pro Junior System, w pierwszej kolejności definiowany jest młodzieżowiec – jest to *„zawodnik posiadający obywatelstwo polskie, który w roku kalendarzowym, w którym następuje zakończenie sezonu rozgrywkowego kończy 21 rok życia oraz zawodnik młodszy”*. W dalszej części dochodzą szczegóły dotyczące rozumienia wychowanka według PJS – jest to *„młodzieżowiec zarejestrowany w klubie, z przerwami lub nie, przez okres trzech pełnych sezonów lub przez 36 kolejnych miesięcy pomiędzy 12 rokiem życia (lub rozpoczęciem sezonu, podczas którego zawodnik kończył 12 rok życia) i 21 rokiem życia (lub końcem sezonu, podczas którego zawodnik kończył 21 rok życia).”*

Teoretycznie zapis ten jest ukłonem w stronę polskich klubów, jednak w rzeczywistości, poza kalkulacjami w ramach Pro Junior System, które i tak dotyczą tylko największe kluby, nie ma to większego znaczenia – bazą do wyliczenia ekwiwalentu za wyszkolenie zawodnika pozostaje definicja UEFA.

Reformy PZPN w praktyce – jakie są efekty Pro Junior System?

Czy Pro Junior System jest efektywnym narzędziem, które faktycznie motywuje kluby do odważniejszego stawiania na młodych zawodników? Przypomnijmy, że zgodnie z zapisami uchwały wprowadzającej PJS w życie, jego cele to promowanie i wspieranie jakości szkolenia w klubach Ekstraklasy, I ligi, II ligi i III ligi poprzez premiowanie występów młodzieżowców, a w szczególności wychowanków, w rozgrywkach seniorów.

W sezonie 2018/2019 w rozgrywkach Ekstraklasy, 1 i 2 ligi wystąpiło łącznie 375 zawodników, którzy spełniali przepisy Pro Junior System. Stanowi to 23% wszystkich zawodników, którzy w analizowanym sezonie uczestniczyli w rozgrywkach.

Tabela 1. Pro Junior System 2018/2019 – podsumowanie liczbowe

Liga	Liczba młodzieżowców	Łączna liczba zawodników	Udział procentowy młodzieżowców
Ekstraklasa	77	486	16%
I liga	113	516	22%
II liga	185	618	30%
Łącznie	375	1620	23%

Źródło: Opracowanie własne

Uwzględniając dodatkowy warunek Pro Junior System, który do łącznej klasyfikacji liczy jedynie zawodników, którzy rozegrali co najmniej 270 minut i 5 spotkań, wskaźniki te znacząco spadają – do 228 zawodników, czyli 14%.

Tabela 2. Pro Junior System – łączna liczba zawodników z min. 270 minutami w sezonie 2018/2019

Liga	Łączna liczba zawodników	Zawodnicy z min. 270 minutami w sezonie	Udział %
Ekstraklasa	486	33	7%
I liga	516	72	14%
II liga	618	123	20%
Łącznie	1620	228	14%

Źródło: Opracowanie własne

Jakie są dalsze wnioski z analizy Pro Junior System w trzech najwyższych poziomach rozgrywek? Można zauważyć, że im niższy poziom, tym większa odwaga klubów w stawianiu na młodzieżowców – o ile w Ekstraklasie młodzieżowcy rozegrali średnio 6 pełnych meczów w ciągu 37 kolejek, o tyle na poziomie 1 i 2 ligi było to już odpowiednio 8 i 8,5 meczu na 34 kolejki. Czy to dużo czy mało? Raczej niewiele, warto zauważyć, że jest to średnio około 16% dostępnych minut na poziomie Ekstraklasy, i około 23% w rozgrywkach 1 oraz 2 ligi.

Tabela 3. Pro Junior System – średnia liczba minut zawodników w sezonie 2018/2019

Wskaźnik	Ekstraklasa	1 liga	2 liga
Łączna liczba minut spędzonych na boisku przez młodzieżowców	41 714	83 057	139 906
Średnia liczba minut młodzieżowca na boisku	541	735	756
Średnia liczba meczów rozegranych przez młodzieżowca w sezonie 2018/2019	6 meczów na 37 kolejek	8 meczów na 34 kolejki	8,5 meczów na 34 kolejki

Źródło: Opracowanie własne

Jednym z celów programu Pro Junior System jest promowanie klubów, które nie tylko decydują się na granie młodzieżowcami, ale także motywowanie do podnoszenia jakości szkolenia i rozwijania wychowanków. Jak ten cel jest realizowany przez program PJS? Należy zauważyć, że w tym obszarze pojawiają się również wspomniane już rozbieżności w przepisach na poziomie UEFA, oraz w regulacjach dotyczących Pro Junior System.

Na poziomie Ekstraklasy, w sezonie 2018/2019 spośród zawodników objętych przepisami PJS, wystąpiło łącznie 32 zawodników o statusie wychowanka (zgodnie z regulacjami UEFA), co stanowi łącznie 42% młodzieżowców. Na poziomie 1 ligi było to 20 zawodników (18%), natomiast na poziomie 2 ligi 72 zawodników (39%). Z kolei zgodnie z definicjami wychowanka

według Pro Junior System, było to odpowiednio 45 zawodników w Ekstraklasie (58%), 28 zawodników w 1 lidze (25%) oraz 87 zawodników w 2 lidze (47%).

Tabela 4. Pro Junior System – wychowankowie

Wskaźnik	Ekstraklasa	1 liga	2 liga
Status wychowanka według UEFA	32	20	72
Status wychowanka według UEFA (%)	42%	18%	39%
Status wychowanka według PJS	45	28	87
Status wychowanka według PJS (%)	58%	25%	47%

Źródło: Opracowanie własne

„Złoty wiek rozwoju” a działania PZPN

Jak mają się reformy i projekty PZPN do rzeczywistego rozwoju szkolenia? Warto zwrócić się w stronę wiedzy trenerskiej i teorii, które mają bardzo duże znaczenie w dzisiejszej piłce. Chodzi szczególnie o koncepcję „złotego wieku rozwoju”, czyli okresu w rozwoju dziecka, kiedy jest ono najbardziej podatne na nowe umiejętności i chłonne wiedzy. Możemy przyjąć, że okres ten to wiek 8-12 lat. To właśnie wtedy młodzi piłkarze kształtują technikę, pojawiają się elementy taktyki, rozumienia gry czy kompetencji społecznych – komunikacji, funkcjonowania w grupie.

*W przedziale wiekowym 8-12 lat, dzieci są bardziej zdyscyplinowane, odpowiedzialne i bardziej rozwinięte społecznie. Ich rozwój scharakteryzowany jest przez akcent rozwoju psychomotorycznego. Jest to etap **złotego wieku do nauki**, dlatego że dzieci mają dobrą zdolność do przyswajania i rozumienia informacji dostarczanych im przez trenerów.*

– Rui Pacheco

Oznacza to, że właśnie w tym okresie kształtowane są najważniejsze umiejętności zawodników, a ewentualne braki są bardzo trudne do uzupełnienia w późniejszym wieku. Pozostaje zatem pytanie, jak polskie kluby radzą sobie ze szkoleniem w tym okresie i czy projekty, takie jak Pro Junior System w jakikolwiek sposób wpływają na ten aspekt lub doceniają kluby, które wyróżniają się w szkoleniu dzieci i młodzieży?

Średni wiek zawodników objętych Pro Junior System w trzech najwyższych ligach waha się od 19 do 19 lat i 8 miesięcy. Ważne wnioski pojawiają się jednak przy dalszej analizie, przede wszystkim tego, w jakim wieku zawodnicy trafiają do klubów, które otrzymują finansowanie z PJS. W przypadku Ekstraklasy, zawodnicy dołączający do klubów byli w wieku średnio 15 lat i 4 miesięcy. W niższych ligach młodzieżowcy dołączający do klubów byli jeszcze starsi. W 1 lidze średni wiek, w jakim młodzieżowcy dołącza do klubu to 17 lat, a w przypadku 2 ligi jest to 18 lat. W kontekście wspomnianej teorii złotego wieku, liczby to mocno szokują – kluby otrzymują dodatkowe finansowanie z PZPN za zawodników, którzy w dużej mierze byli już ukształtowani przez inne kluby!

Sytuacja jest trochę lepsza w przypadku młodzieżowców o statusie wychowanka (zgodnie z przepisami PJS) – wiek jest ten niższy, od 12 lat i 3 miesięcy w 2 lidze, do odpowiednio 13 lat i 6 miesięcy w Ekstraklasie i 13 lat i 10 miesięcy w 1 lidze. Trudno jest jednak wnioskować, z czego wynikają te różnice pomiędzy poszczególnymi poziomami. Nadal jednak, są to zawodnicy w ogromnym stopniu ukształtowani przez poprzednie kluby, które nie mają z tego żadnych korzyści – ani z Pro Junior System, ani z przepisów o ekwiwalencie. Warto zauważyć, że na podstawie reformy PZPN i wprowadzenia nowych przepisów, od 1 stycznia 2019 ekwiwalent dotyczy zawodników w wieku 12 lat i starszych! Wcześniejsze przepisy

obowiązywały zawodników już od 9 roku życia, co ma ogromne znaczenie w kontekście dalszych wniosków z raportu

Tabela 5. Pro Junior System – średni wiek zawodników

Wskaźnik	Ekstraklasa	1 liga	2 liga
Średni wiek młodzieżowca w Pro Junior System	19 lat i 4 miesiące	19 lat i 8 miesięcy	19 lat
Średni wiek dołączenia młodzieżowca do klubu	15 lat i 4 miesiące	17 lat	18 lat
Średni wiek dołączenia wychowanka do klubu (uśredniony dla przepisów UEFA i PJS)	13 lat i 6 miesięcy	13 lat i 10 miesięcy	12 lat i 3 miesiące

Źródło: Opracowanie własne

Granie na „tu i teraz” i sztuczny ruch transferowy

Jednym z zarzutów do PZPN w kontekście Pro Junior System oraz przepisów faworyzujących młodzieżowców jest stwierdzenie, że będą oni grali dlatego, że są młodzi, a dodatkowo będzie to generowało większy niż wcześniej ruch transferowy, automatycznie wzrośnie też wartość zawodników wyłącznie dlatego, że spełniają wymogi PJS.

Nasza analiza potwierdza, że jest to bardzo mocno zauważalne – przede wszystkim, jeśli chodzi o rotację młodych zawodników pomiędzy klubami. O ile w Ekstraklasie sytuacja jest w miarę stabilna (po sezonie 2018/2019 klub zmieniło 17 młodzieżowców – 22%), o tyle w 1 i 2 lidze ruch transferowy jest ogromny. Zgodnie z naszymi wyliczeniami, po minionym sezonie klub zmieniło 52% młodzieżowców, występujących w 1 i 2 lidze! Zwróciliśmy też uwagę na fakt, kiedy zawodnicy zostali zawodnikiem danego klubu. Jak pokazują wyniki, w ciągu minionych 2 sezonów do klubów Ekstraklasy dołączyło 28 młodzieżowców (36%), w 1 lidze było to 76 zawodników (67%), natomiast w 2 lidze 86 młodzieżowców (46%).

Z pewnością nie sprzyja to długofalowemu działaniu i planowaniu, raczej wskazuje na działanie „tu i teraz” i próbę pozyskania jak największych środków z programu Pro Junior System. Osobną kwestią pozostają koszty z tym związane – niestety nie byliśmy w stanie dotrzeć do informacji dotyczących kwot związanych z transferami dla agentów i pośredników transakcyjnych. Jednak według ogólnych danych publikowanych przez PZPN, z roku na rok są one coraz większe. Oznacza to swego rodzaju błędne koło – efekt reformy PZPN może być taki, że znaczna część dodatkowego finansowania z PJS jest wydawana na prowizje dla agentów i pośredników, a nie na realny rozwój szkolenia w klubach!

Ruch transferowy to jednak nie wszystko – dużo pytań rodzi dalszy los zawodników, którzy ze względu na wiek przestają „łapać się” do przepisów PJS. Z naszej analizy wynika, że na poziomie 1 i 2 ligi odpowiednio 7% i 16% zawodników zostało bez klubu po analizowanym sezonie. Praktycznie w każdym przypadku był to efekt przekroczenia granicy 21 lat przez zawodnika. Można powiedzieć, że tacy zawodnicy są „wypluwani” przez system, pozostając bez wsparcia klubów czy związku.

Tabela 6. Pro Junior System – zmiany klubów wśród młodzieżowców

Wskaźnik	Ekstraklasa	1 liga	2 liga
Ilu młodzieżowców zmieniło klub po sezonie 2018/2019	17	59	97
Ilu młodzieżowców zmieniło klub po sezonie 2018/2019 (%)	22%	52%	52%
Ilu młodzieżowców zostało bez klubu po sezonie 2018/2019	0	8	29
Ilu młodzieżowców zostało bez klubu po sezonie 2018/2019 (%)	-	7%	16%
Ilu młodzieżowców przyszło w ciągu minionych 2 sezonów?	28	76	86

Ilu młodzieżowców przyszło w ciągu minionych 2 sezonów? (%)	36%	67%	46%
---	-----	-----	-----

Źródło: Opracowanie własne

Kto wychowuje, a kto zarabia?

Po analizie wieku czy rotacji zawodników, pozostaje kwestia kluczowa dla klubów – kto faktycznie szkoli, a kto czerpie z tego korzyści? Żeby odpowiedzieć na to pytanie, skupiliśmy się na zawodnikach, którzy w naszej opinii mieli faktyczny wpływ na to, co dzieje się na boisku. Wybraliśmy grupę zawodników, którzy w minionym sezonie przekroczyli granicę rozegranych 800 minut, a następnie zweryfikowaliśmy, jakie kluby odpowiadały za ich szkolenie we wspomnianym „złotym okresie” 8-12 lat.

Wymienione kryterium spełniło łącznie 125 zawodników – 18 na poziomie Ekstraklasy, 38 w 1 lidze oraz 69 w 2 lidze. Szczegółowe listy zawodników znajdują się w kolejnych tabelach. Z naszego punktu widzenia najważniejsza pozostaje jednak kwestia, jakie kluby w rzeczywistości odpowiadają za szkolenie zawodników w „złotym okresie”. W oparciu o dostępne źródła powstała lista klubów, które mogą pochwalić się największą liczbą faktycznych wychowanków, którzy na trzech najwyższych poziomach ligowych rozegrali co najmniej 800 minut.

Tabela 7. Wiodące kluby wychowujące zawodników w wieku 8-12 lat

Nazwa klubu	Liczba zawodników	Nazwa klubu	Liczba zawodników
Lech Poznań	5 zawodników	Impuls Wawrów	2 zawodników
Stadion Śląski Chorzów	5 zawodników	Legia Warszawa	2 zawodników
WKS Zawisza Bydgoszcz	4 zawodników	Legion Radom	2 zawodników
Gwiazda Ruda Śląska	3 zawodników	Pogoń Szczecin	2 zawodników
Lechia Gdańsk	3 zawodników	RKP SP ROW Rybnik	2 zawodników
Mosir Jastrzębie Zdrój	3 zawodników	Ruch Chorzów	2 zawodników
Arka Gdynia	2 zawodników	Salos Szczecin	2 zawodników
Dunajec Nowy Sącz	2 zawodników	Santos Gdańsk	2 zawodników
FC Wrocław Academy	2 zawodników	Stal Rzeszów	2 zawodników
Górnik Łęczna	2 zawodników	TOP 54 Biała Podlaska	2 zawodników
Górnik Zabrze	2 zawodników		

Źródło: Opracowanie własne

Na tym tle na pewno wyróżnia się Lech Poznań, który od dobrych kilku lat jasno postawił na szkolenie i rozwój akademii. Warto jednak docenić klub, który na równi z Lechem może pochwalić się 5 zawodnikami spełniającymi nasze kryteria, który jest zdecydowanie mniej znany i medialny, a więc KS Stadion Śląski Chorzów. Kolejne kluby w czołówce to m.in. Zawisza Bydgoszcz, Gwiazda Ruda Śląska czy MOSiR Jastrzębie Zdrój. W dalszej kolejności pojawiają się kluby ekstraklasowe, jak Lechia Gdańsk, Arka Gdynia, Górnik Zabrze czy Legia Warszawa. Przeważają jednak mniejsze, lokalne kluby, które wykonują tytaniczną pracę szkoleniową, która jednak rzadko kiedy jest zauważana i doceniana.

Wchodząc jednak w szczegóły, okazuje się ostatnie sukcesy transferowe Lecha, Legii czy Pogoni Szczecin, a więc klubów, o których mówi się najgłośniejsz w kontekście szkolenia, to niekoniecznie zasługa procesu szkoleniowego, ale przede wszystkim skutecznego skautingu. Analizując najważniejsze transfery młodych zawodników z Ekstraklasy okazuje się, że jedynie

w przypadku Dawida Kownackiego możemy mówić o pełnym przejściu ścieżki szkoleniowej w klubie. Najwyższe transfery z Ekstraklasowych w ostatnich latach, to zawodnicy, którzy zostali ukształtowani w lokalnych klubach z niższych lig. Piłkarze tacy, jak Jan Bednarek, Bartosz Kapustka, Sebastian Walukiewicz czy Szymon Żurkowski dołączali do klubów Ekstraklasy w wieku 16, 17 czy 18 lat!

Tabela 8. Najważniejsze transfery młodych zawodników

Imię i nazwisko	Klub	Rocz nik	Wiek dołączenia do klubu	Poprzednie kluby (chronologicznie)	Kwota transferu
Jan Bednarek	Lech Poznań	1996	16	MSP Szamotuły, Sokół Kleszczew	6 mln euro
Sebastian Szymański	Legia Warszawa	1999	13	AP TOP-54 Biała Podlaska	5,5 mln euro
Bartosz Kapustka	Cracovia Kraków	1996	16	Tarnovia Tarnów, Hutnik Kraków	5 mln euro
Dawid Kownacki	Lech Poznań	1997	8	GKP Gorzów Wlkp	4 mln euro
Sebastian Walukiewicz	Pogoń Szczecin	2000	17	MKP Gorzów Wlkp, Legia Warszawa	4 mln euro
Szymon Żurkowski	Górnik Zabrze	1997	18	MOSiR Jastrzębie Zdrój, Gwarek Zabrze	3,7 mln euro
Karol Linetty	Lech Poznań	1995	12	Sokół Damasławek	3,2 mln euro
Karol Świdorski	Jagiellonia Białystok	1997	17	Rawia Rawicz, UKS SMS Łódź	2 mln euro
Jakub Piotrowski	Pogoń Szczecin	1997	18	Chemik Bydgoszcz, Wda Świecie	2 mln euro
Bartosz Bereszyński	Legia Warszawa	1992	16	TPS Winogrady, Poznaniak Poznań, Warta Poznań, Lech Poznań	1,8 mln euro
Tomasz Kędziora	Lech Poznań	1994	16	UKP Zielona Góra	1,5 mln euro

Źródło: Opracowanie własne

Spójrzmy zatem, jak wyglądał ranking Pro Junior System na zakończenie sezonu 2018/2019, jakie kluby zdobyły dodatkowe finansowanie i w jakich kwotach. O ile w Ekstraklasie zwyciężyły kluby, które od dłuższego czasu mocno stawiają na szkolenie i wprowadzanie młodych zawodników, o tyle w 1 i 2 lidze nie jest to już tak oczywiste. Trudno powiedzieć, żeby kluby, które zdobyły finansowanie z PJS, zdecydowanie postawiły na szkolenie – jest to raczej efekt stawiania na młodych zawodników, ponieważ to się opłaca finansowo. Niestety, ale poza kilkoma wyjątkami, klubów punktujących w 1 i 2 lidze nie znajdziemy wśród klubów, które odpowiadały za szkolenie zawodników w wieku 8-12 lat.

Tabela 9. Pro Junior System – klasyfikacja za sezon 2018/2019

Ekstraklasa		
Nazwa klubu	Punkty	Kwota
Lech Poznań	10438	1 600 000,00 zł
Górnik Zabrze	8975	1 100 000,00 zł
Legia Warszawa	8520	800 000,00 zł
Pogoń Szczecin	7203	500 000,00 zł

1 liga		
Wigry Suwałki	9465	1 600 000,00 zł
ŁKS Łódź	8424	1 300 000,00 zł
Podbeskidzie Bielsko-Biała	6929	1 100 000,00 zł
Warta Poznań	6328	800 000,00 zł
Odra Opole	5870	600 000,00 zł
GKS Tychy	5130	400 000,00 zł
Stomil Olsztyn	5450	200 000,00 zł
2 liga		
Rozwój Katowice	16552	0 - spadek
GKS Bełchatów	14275	1 100 000,00 zł
Ruch Chorzów	13689	0 - spadek
Siarka Tarnobrzeg	13421	0 - spadek
Znicz Pruszków	12370	800 000,00 zł
Resovia Rzeszów	12360	700 000,00 zł
Górnik Łęczna	11459	500 000,00 zł
Skra Częstochowa	11097	400 000,00 zł
Olimpia Elbląg	9800	300 000,00 zł
ROW 1964 Rybnik	9412	0 - spadek
Radomiak Radom	8575	200 000,00 zł

Źródło: Opracowanie własne

Pro Junior System w praktyce – dobry pomysł czy źródło patologii?

Czy Pro Junior System faktycznie przyczynia się do rozwoju szkolenia? Trudno jednoznacznie powiedzieć, czy kluby mają dzięki temu projektowi motywację do profesjonalizacji trenerów i rozwoju zawodników, czy raczej kupowania i stawiania na ukształtowanych zawodników z mniejszych klubów, bo to się zwyczajnie opłaca finansowo.

Pewne jest jednak, że wprowadzenie Pro Junior System w praktyce pokazało wiele niedoskonałości, a czasem wręcz patologii. Prawdopodobnie najbardziej skrajny przykład, pokazujący te problemy, dotyczy 4 ligi i klubu Sokół Ostróda. Poniżej przedstawiamy fragment artykułu Mateusza Migi „Jarosław Kotas atakuje PZPN. "Ta reforma to bardzo zły pomysł", który pojawił się na łamach portalu sport.tvp.pl.

(...) Na sześć kolejek przed końcem Sokół Ostróda nie ma zamiaru bić się o awans, a i spadek jej nie grozi. W klubie postanowiono więc powalczyć o pieniądze z systemu PJS. W sobotnim meczu z Polonią Warszawa (0:2) w składzie Sokola dość niespodziewanie pojawiło się sześciu młodzieżowców, a w drugiej połowie w ataku zagrał... trzeci bramkarz. Co ciekawe, Kotas nie ma zamiaru bronić swoich decyzji personalnych i otwarcie przyznał, że jest to skok na kasę, a wystawieni przez niego młodzi piłkarze nie są gotowi do gry z seniorami. – Ja w tym meczu się kompromitowałem, błądziłem. Nie wiem, czy któryś z tych chłopaków będzie kiedykolwiek grał w piłkę. Mnie nigdy nie interesowało to, ile piłkarz ma lat. Dla mnie nie ma znaczenia, czy ma lat 15, 17 czy 48. Jak umie grać to niech gra. Włodzimierz Lubański grał w reprezentacji w wieku 16 nie dlatego, że mu się należało, tylko dlatego, że był dobry. Jeśli u nas na trybunach siedzi Robert Hirsz, a w ataku gra trzeci bramkarz, bo musimy nabić jakieś punkty to jest to nasz sygnał do PZPN, by się obudzili – mówił Kotas podczas konferencji pomeczowej. (...)

Nie ma chyba potrzeby komentować tego fragmentu, który jasno pokazuje, jak działają kluby w momencie, gdy pojawia się realna możliwość zarobku, a nie rozwoju poszczególnych zawodników.

Takich przykładów z całej Polski, szczególnie na niższym poziomie można mnożyć – wspominają o nich m.in. właściciel portalu Weszło.com Krzysztof Stanowski (zdjęcie 1) czy właściciel Rakowa Częstochowa Michał Świerczewski (zdjęcie 2). Jak to wygląda w praktyce niższych lig pokazują również inne przykłady – fragment felietonu Jerzego Chromika w portalu tvp.sport.pl, a także fragment relacji z meczu Stali Kraśnik i słowa trenera Jarosława Pacholarza, który wprost mówi, że w meczu skupili się na dobrym miejscu w klasyfikacji Pro Junior System, a nie na wyniku sportowym.

Zdjęcie 1

Krzysztof Stanowski
@K_Stanowski

Ciekawa sprawa z Pro Junior System. Właśnie słyszałem o zdolnym chłopaku, który w 2. lidze nabił swojemu klubowi tyle punktów, że... nie dostał zgody na transfer do 1. ligi. Normalnie suma transferu byłaby do zaakceptowania, a tak trzeba dodać do niej utracone korzyści z PJS.

11:22 AM · 21 cze 2018 · Twitter Web Client

Źródło: twitter.com

Zdjęcie 2

Michał Świerczewski
@MichalS1978

Paradoks Pro Junior System. Przegrywając z Olimpią G. i Pogonią Siedlce mogliśmy „pomóc” tym drużynom wywalczyć utrzymanie, a sobie +200 tys. @pzpn_pl trzeba by było pomyśleć o takich tematach, aby nie było ustawiania meczów przez kluby. My zagraliśmy fair, ale... No właśnie.

4:26 PM · 3 cze 2018 · Twitter for iPhone

Źródło: twitter.com

Fragment felietonu „Piłka w mrowisku. Gra o 100 000!” Jerzego Chromika, tvp.sport.pl

Mam taki oto przykład z życia wzięty. W grupie podkarpacko-małopolsko-lubelsko-świętokrzyskiej III ligi rozgrywano w piątek awansem mecz, bynajmniej nie na szczycie, ale... blisko bankomatu. Hutnik podejmował Orłęta. Krakowianie byli na piątym miejscu w tabeli i nic im nie grozi. Goście trochę niżej, ale w środku stawki i też są bezpieczni.

Na Suchych Stawach grano więc nie tyle o trzy punkty, co o... sto tysięcy "bońkowych" banknotów. Tak się bowiem składa, że Hutnik prowadził w Pro Junior System, a radzynie są tuż za nim. W omawianym spotkaniu ważne było więc, kto wystawi większą liczbę młodzieżowców, a najlepiej wychowanków.

Na boisku był remis 2:2, ale to goście wystawili więcej maolatów – wychowanków. Dwunastu. Nie wnikając w szczegóły regulaminu, dzięki temu wysforowali się przed rywali i teraz to oni są bliżsi pokwitowania 400 000. Za drugie miejsce jest "tylko" 300 000.

Fragment artykułu „Wiślanie – Stal Kraśnik 3:1. Skupili się na punktach w Pro Junior System”, Dziennik Wschodni

W tym meczu skoncentrowaliśmy się na punktach w Pro Junior System. To nas jednak nie usprawiedliwia. Szczerze mówiąc gospodarze rozpoczęli mecz bardzo bojaźliwie. Mimo to szybko strzelili dwa gole. My złapaliśmy jednak kontakt, ale później błąd w obronie kosztował nas stratę trzeciego gola. Ogólnie to spotkanie, o którym chcielibyśmy, jak najszybciej zapomnieć- wyjaśnia Jarosław Pacholarz, trener Stali.

Pro Junior System – czy to ma sens?

Czy Pro Junior System jest korzystny dla klubów? Zdecydowanie tak, co pokazują przykłady klubów, które co roku otrzymują istotne wsparcie budżetu. Czy jednak jest to program, który w znaczący sposób może wpłynąć na rozwój szkolenia? Tutaj niestety pozostajemy bardzo sceptyczni. Wydaje się, że jest to raczej rozwiązanie typu przysłowiowa „ryba” a nie „wędką”. Finansowanie PZPN nie dociera w żadnym stopniu do klubów, które wykonują kluczową pracę

szkoleniową, a więc rozwijają zawodników w wieku 8-12 lat. To właśnie wtedy budowane są niezbędne fundamenty, które w późniejszym wieku bardzo trudno uzupełnić. To właśnie tutaj powinna być kluczowa rola PZPN – rozwój jak największej podstawy piramidy szkoleniowej i zapewnianie solidnej bazy, przede wszystkim technicznej. To właśnie ten element, a także szeroko pojęte rozumienie gry i inteligencja boiskowa, pozostają największym problemem w szkoleniu.

Należy też pamiętać o „efektach ubocznych” Pro Junior System – generowanie sztucznego ruchu transferowego i nabijanie kieszeni agentów, wypluwanie przez program zawodników, którzy przekroczyli magiczną barierę 21 lat czy wszelkiego rodzaju patologie, które sprawiają, że kluby zamiast walczyć o wynik sportowy, skupiają się na rywalizacji w Pro Junior System.

Chcesz podzielić się z nami swoimi spostrzeżeniami odnośnie Pro Junior System, pozostałych reform i projektów PZPN albo innych problemów, które dostrzegasz w polskiej piłce nożnej?

Napisz do nas na info@razemdlapiłki.com

#RazemDlaPiłki

Tabela 10. Zawodnicy objęci Pro Junior System z min. 800 minutami w sezonie 2018/2019 - Ekstraklasa

Imię i nazwisko	Klub w sezonie 2018/219	Wiodący klub w wieku 8-12 lat	Liga
Maciej Ambrosiewicz	Górnik Zabrze	Arka Gdynia	Ekstraklasa
Radosław Majecki	Legia Warszawa	Arka Pawłów	Ekstraklasa
Adrian Gryzkiewicz	Górnik Zabrze	Gwarek Zabrze	Ekstraklasa
Kacper Michalski	Górnik Zabrze	Impuls Wawrów	Ekstraklasa
Jakub Bursztyn	Pogoń Szczecin	Impuls Wawrów	Ekstraklasa
Kamil Jóźwiak	Lech Poznań	Junior Zbąszynek	Ekstraklasa
Robert Gumny	Lech Poznań	Lech Poznań	Ekstraklasa
Tymoteusz Klupś	Lech Poznań	Lech Poznań	Ekstraklasa
Sebastian Walukiewicz	Pogoń Szczecin	MKP Gorzów Wlkp.	Ekstraklasa
Sebastian Milewski	Zagłębie Sosnowiec	MKS Mława	Ekstraklasa
Kamil Wojtkowski	Wisła Kraków	Osir Sokołów Podlaski	Ekstraklasa
Patryk Dzikczek	Piast Gliwice	Piast Gliwice	Ekstraklasa
Bartosz Slisz	Zagłębie Lubin	RKP SP ROW Rybnik	Ekstraklasa
Sebastian Kowalczyk	Pogoń Szczecin	Salos Szczecin	Ekstraklasa
Przemysław Wiśniewski	Górnik Zabrze	Stadion Śląski Chorzów	Ekstraklasa
Sebastian Szymański	Legia Warszawa	Top 54 Biała Podlaska	Ekstraklasa
Tomasz Makowski	Lechia Gdańsk	WUKS Rosanów	Ekstraklasa
Karol Fila	Lechia Gdańsk	Żuławy Nowy Dwór Gdański	Ekstraklasa

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 11. Zawodnicy objęci Pro Junior System z min. 800 minutami w sezonie 2018/2019 – 1 liga

Imię i nazwisko	Klub w sezonie 2018/219	Wiodący klub w wieku 8-12 lat	Liga
Mateusz Spychała	Stal Mielec	AKS Wyzwolenie Cez Chorzów	1 liga
Rafał Maćkowski	Chrobry Głogów	AS PROGRES Kraków	1 liga
Rafał Kobryń	Chojniczanka Chojnice	Beniaminek O3 Starogard Gd	1 liga
Miłosz Szczepański	Raków Częstochowa	Błażowianka Błażowa	1 liga
Mateusz Czyżycki	Odra Opole	Canpack Okocimski Klub Sportowy	1 liga
Tymoteusz Puchacz	GKS Katowice	Pogoń Świebodzin	1 liga
Marcin Listkowski	Raków Częstochowa	Dubler Opole Lubelskie	1 liga
Paweł Olszewski	Wigry Suwałki	FC Wrocław Academy	1 liga
Oskar Paprzycki	Chojniczanka Chojnice	FC Wrocław Academy	1 liga
Mateusz Wypych	Warta Poznań	KKS 1925 Kalisz	1 liga
Adam Chrzanowski	Wigry Suwałki	KS Raszyn	1 liga
Adrian Łyszczarz	GKS Katowice	Ks Rozwój Katowice	1 liga
Kacper Kawula	GKS Jastrzębie	Lech Poznań	1 liga
Michał Skóraś	Bruk-Bet Termalica	Lech Poznań	1 liga
Jakub Piątek	GKS Tychy	Lech Rypin	1 liga
Miłosz Kałahur	Sandecja Nowy Sącz	Lechia Gdańsk	1 liga
Gracjan Jaroch	Bytovia Bytów	Lechia Gdańsk	1 liga
Maciej Spychała	GKS Jastrzębie	Lechia Gdańsk	1 liga
Jan Sobociński	ŁKS Łódź	ŁKS Łódź	1 liga
Miłosz Mleczo	Puszcza Niepołomice	Mosir Bochnia	1 liga
Kamil Słoma	Garbarnia Kraków	Mosir Jastrzębie Zdrój	1 liga
Dawid Kalisz	Bruk-Bet Termalica	Mosir Jastrzębie Zdrój	1 liga
Rafał Górecki	Garbarnia Kraków	Orzełek Przeworsk	1 liga
Przemysław Płacheta	Podbieskidzie Bielsko-Biała	Pelikan Łowicz	1 liga
Kacper Kostorz	Podbieskidzie Bielsko-Biała	Piast Cieszyn	1 liga
Kacper Tabiś	GKS Katowice	Pogoń Świebodzin	1 liga
Juliusz Letniowski	Bytovia Bytów	Polonia Przemyśl	1 liga
Damian Pawłowski	Wigry Suwałki	Salos Szczecin	1 liga

Hubert Adamczyk	GKS Tychy	Stadion Śląski Chorzów	1 liga
Serafin Szota	Odra Opole	Start Namysłów	1 liga
Jakub Mosakowski	Stomil Olsztyn	Stomil Olsztyn	1 liga
Piotr Pyrdoł	ŁKS Łódź	UKS SMS Łódź	1 liga
Michał Góral	Stomil Olsztyn	Widzew Łódź	1 liga
Jakub Moder	Odra Opole	Wieleń 1923	1 liga
Adrian Piekarski	Wigry Suwałki	Wigry Suwałki	1 liga
Oskar Repka	Chrobry Głogów	Zawisza Bydgoszcz	1 liga
Kamil Pestka	Chrobry Głogów	Zawisza Bydgoszcz	1 liga
Grzegorz Szymusik	Warta Poznań	Zenit Koszewo	1 liga

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 12. Zawodnicy objęci Pro Junior System z min. 800 minutami w sezonie 2018/2019 – 2 liga

Adrian Błaszkiwicz	Skra Częstochowa	Ajaks Częstochowa	2 liga
Michał Kieca	Skra Częstochowa	Akademia Piłki Nożnej Czeladź	2 liga
Bartosz Nowicki	Olimpia Elbląg	AP Jedyńka Reda	2 liga
Oskar Sikorski	Gryf Wejherowo	Arka Gdynia	2 liga
Kacper Czajkowski	Stal Stalowa Wola	Bielawianka Bielawa	2 liga
Mateusz Kochalski	Radomiak Radom	BKS Lublin	2 liga
Błażej Starzycki	Błękitni Stargard	Błękitni Stargard Szczeciński	2 liga
Mateusz Lechowicz	Ruch Chorzów	Chemik Kędzierzyn-Koźle	2 liga
Kamil Woźniak	Siarka Tarnobrzeg	Cracovia	2 liga
Wojciech Muzyk	Olimpia Grudziądz	Czarni Olecko	2 liga
Kacper Smoleń	Znicz Pruszków	Dunajec Nowy Sącz	2 liga
Karol Twardowski	Resovia Rzeszów	Dunajec Nowy Sącz	2 liga
Damian Michalski	GKS Bełchatów	GKS Bełchatów	2 liga
Adrian Kwiatkowski	Błękitni Stargard	Głaz Tychowo	2 liga
Patryk Szysz	Górnik Łęczna	Górnik Łęczna	2 liga
Patryk Rojek	Górnik Łęczna	Górnik Łęczna	2 liga
Michał Rostkowski	ROW Rybnik	Górnik Zabrze	2 liga
Bartosz Baranowicz	Rozwój Katowice	Gwiazda Ruda Śląska	2 liga
Olivier Lazar	Rozwój Katowice	Gwiazda Ruda Śląska	2 liga
Mateusz Bogusz	Ruch Chorzów	Gwiazda Ruda Śląska	2 liga
Bartosz Wiktoruk	Pogoń Siedlce	Hetman Białystok	2 liga
Dominik Zawadzki	ROW Rybnik	Hutnik Kraków	2 liga
Aleksander Drobot	Siarka Tarnobrzeg	Igłopol Dębica	2 liga
Jan Andrzejewski	Elana Toruń	Lech Poznań	2 liga
Szymon Feret	Resovia Rzeszów	Lechia Sędziszów Małopolski	2 liga
Adrian Rybak	Znicz Pruszków	Legia Warszawa	2 liga
Igor Korczakowski	Górnik Łęczna	Legia Warszawa	2 liga
Dominik Sokół	Radomiak Radom	Legion Radom	2 liga

Maciej Filipowicz	Radomiak Radom	Legion Radom	2 liga
Adam Radwański	Widzew Łódź	Mazowsze Płock	2 liga
Jakub Wawszczyk	Radomiak Radom	Mień Lipno	2 liga
Marcin Ryszka	GKS Bełchatów	Mosir Jastrzębie Zdrój	2 liga
Patryk Mularczyk	GKS Bełchatów	Mosir Mysłowice	2 liga
Paweł Ewertowski	Gryf Wejherowo	Motor Lubawa	2 liga
Sebastian Krawczyk	Pogoń Siedlce	Naprzód Skórzec	2 liga
Kacper Maik	Siarka Tarnobrzeg	Olimp Dębica	2 liga
Kacper Korkliniewski	Olimpia Elbląg	Olimpia Elbląg	2 liga
Mateusz Bochnak	Pogoń Siedlce	Pogoń Szczecin	2 liga
Jakub Ostrowski	Błękitni Stargard	Pogoń Szczecin	2 liga
Mikołaj Biegański	Skra Częstochowa	Raków Częstochowa	2 liga
Aleksander Łubik	ROW Rybnik	RKP SP ROW Rybnik	2 liga
Bartosz Golik	Rozwój Katowice	Rozwój Katowice	2 liga
Bartłomiej Kulejewski	Ruch Chorzów	Ruch Chorzów	2 liga
Dominik Małkowski	Ruch Chorzów	Ruch Chorzów	2 liga
Mateusz Geniec	Resovia Rzeszów	Sandecja Nowy Sącz	2 liga
Oskar Ryk	Gryf Wejherowo	Santos Gdańsk	2 liga
Szymon Więckowicz	Gryf Wejherowo	Santos Gdańsk	2 liga
Jakub Głaz	Siarka Tarnobrzeg	Siarka Tarnobrzeg	2 liga
Krystian Krupa	Siarka Tarnobrzeg	Sławin Lublin	2 liga
Konrad Gutowski	Widzew Łódź	Soła Kobiernice	2 liga
Sebastian Olszewski	Rozwój Katowice	Stadion Śląski Chorzów	2 liga
Kordian Górka	Elana Toruń	Stadion Śląski Chorzów	2 liga
Bartosz Mrozek	Elana Toruń	Stadion Śląski Chorzów	2 liga
Szymon Jopek	Stal Stalowa Wola	Stal Rzeszów	2 liga
Maksymilian Sitek	Siarka Tarnobrzeg	Stal Rzeszów	2 liga
Łukasz Konefał	Stal Stalowa Wola	Stal Stalowa Wola	2 liga
Kamil Antonik	Resovia Rzeszów	Start Lisie Jamy	2 liga
Marcel Pięczek	Widzew Łódź	Start Łódź	2 liga
Wojciech Błyszko	Błękitni Stargard	Światowid Łobez	2 liga
Kamil Pajnowski	Górniki Łęczna	TOP 54 Biała Podlaska	2 liga
Fryderyk Stasiak	Stal Stalowa Wola	Tur Turek	2 liga
Michał Balewski	Olimpia Elbląg	Victoria Rychliki	2 liga
Artur Balicki	Ruch Chorzów	Widok Lublin	2 liga
Mateusz Bartolewski	Ruch Chorzów	Wielim Szczecinek	2 liga
Konrad Handzlik	Olimpia Grudziądz	Wisła Kraków	2 liga
Michał Kaput	Radomiak Radom	Wosir Wyszaków	2 liga
Adrian Małachowski	Znicz Pruszków	Zawisza Bydgoszcz	2 liga
Tomasz Żyliński	Stal Stalowa Wola	Zawisza Bydgoszcz	2 liga
Patryk Czarnowski	Znicz Pruszków	Żyrardowianka Żyrardów	2 liga

Źródło: Opracowanie własne